

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis S. R. E. Cardinalis Bona Opera Omnia

Tribus Tomis comprehensa

Opvscvla Spiritvalia - I. Horologium Asceticum. II. Principia Vitae
Christiana. III. Manuductio ad Coelum. IV. Via Compendii ad Deum. V. De
Sacrificio Missae. VI. De Discretione Spirituum ... Operum Eminentiss.
Cardinalis, Tom. I

Bona, Giovanni

Parisiis, 1677

§. 3. De studio litterarum

urn:nbn:de:hbz:466:1-9969

cripti; spiritu nimirum charitatis, pietatis, & utilitatis; non ut doctior, sed ut melior evadas. Ad hunc finem eos sancti viri divinitus inspirati composuerunt, ut sint tibi quasi speculum, in quod respiciens anima seipsum agnoscatur & emendetur.

V I. Non multos libros perfundoriè, sed paucos legito accurate, cum debita mora, tractim, & quietè ut divinæ illustrationi & inspirationi locus relinquatur.

V II. Fortuita lectio in tristitia, tentatione, dubietate, sàpe opportuna fuit. Sic sanctus Augustinus aperiendo librum in aptum sibi locum incidit: *Non in comedientibus, & ebrietatibus, non in cubilibus & impudicitiis, &c.* Verùm extra similem occasionem vitanda est, quia dissipat, & non ædificat. Inchandus autem ab initio est liber, nec dimittendus donec ex integrò per ordinem absolvatur.

V III. Inter legendum divinis inspirationibus aditus pateat, ut solidarum virtutum desideria concipiāt. Idcirco sàpe hauriendus de lectionis serie affectus, & formanda ex lectione oratio, crebræque ad Deum & Sanctos inferendæ aspirationes, quæ lectionem interruīpant, & non tam impedianter interruīpendo, quin puriorem continuo animum ad intelligentiam sectionis restituant.

X I. Semper aliquid de lectione notatu dignum excerce, & libello ad hoc parato excipe, quod memoriae fideliter mandetur, crebriùs ruminetur, ignem devotionis interdiu foveat, & detineat animam ne aliena cogitet. Ipsam verò lectionem brevi gratiarum actione concludes, Deique auxilium implora ad id rectè obeundum, quod propositum, & constitutum est.

§. III. De Studio literarum.

Intraadiaphoras Religiosorum occupationes vix aliqua laudabilior reperitur, quam studia literarum. *Dum enim secularibus literis instruimur, ait Gregorius Magnus, in spiritualibus adjuvamur. Et Oseas Propheta, Conticuit populus mens, eo quod non habuerit scientiam: &, Quia tu*

scientiam repulisti, repellam te ne sacerdotio fungaris mihi.

i. Ut autem studiis tam humanarum, quam divinarum scientiarum optimè utaris, scito in primis id tibi cavendum esse, ne ingenio & doctrina abutaris ad superbiam, arrogantiam, contemptum aliorum, vanitatem, curiositatem, & neglectum pietatis ac disciplinæ. Perversum est studium, quod officit orationi, ad quam omnis scientia dirigi debet. Religio non schola literarum est, sed præcipue, ac ferè unius virtutis. Sancti Viri, qui doctrina maximè claruerunt, ita studio incumbebant, ut tamen scirent plus sibi esse ab oratione luminis & sapientiæ expectandum. Memor itaque finis & scopi studiorum tuorum, omnino tibi persuade spiritum cum literis, & virtutem cum scientia non solùm conjungendam, sed longe esse præferendam: ideoque res spirituales exactè primo loco quærendas, tempusque optimum illis tribuendum: nam scientia, quæ pro virtute despicitur, per virtutem postmodum melius comparatur.

ii. Purè propter Deum studere debes, ut ipsum magis amare discas, & proximo prodesse possis; præcisa omni sinistra intentione propriæ æstimationis, delectationis, curiositatis, naturalis propensionis, aut commodi alicuius temporalis.

iii. An pura intentione feraris ad studia, his indicis dignosces. Si non intempestivè, non nimis fervidè, sed devotè, & cum magna mentis tranquillitate ea aggrediaris: Si nullam propter ipsa orationem omittas, nullam tui instituti regulam negligas: si inter studendum sæpe ad lumen æternum configias; Deum, Angelos & Sanctos invoces & consulas, atque ad Deum à creaturis ascendas: si post studia oratio & colloquia de Deo sapiant: si humiliter de te loquaris totum Deo tribuens, nec te de ingenio, facilitate, & plausu jactes.

iv. Media efficacissima proficiendi in scientiis hæc sunt. Indefessum studium majoris puritatis & tranquillitatis conscientiæ, & solidioris perfectionis. Assiduum exerci-

tium mentalis & vocalis orationis. Uſus mortificationis in tedium vincendo, quod in studiis occurſere ſolet: in ſuperanda repugnantia ſe humiliandi: in coercenda nimia curiositate, & aviditate ſciendi: in frenando appetitu laudis; & ostentandæ eruditioñis. Seria denique applicatio, & accurata obſervatio ordinis & distributionis temporis, atque modi ſtudendi.

v. Cum magna diſſidentia tui, & confidentia in Deo, cuius amore ſtudes, gratiam proficiendi in literis ſecundum ejus beneplacitum, obnixè pete per merita Christi & Sanctorum, internis ſuſpiriis & aspirationibus, aut brevi aliquā oratione vocali.

vi. Cave duo extrema, niſiam ſcilicet propenſionem ad ſtudia, & inordinatum excellendi deſiderium cum diſpendio devotionis, humilitatis, & valetudinis: & niſiam ē contra atque indiſcretam propenſionem ad pietatem cum ſtudiorum detrimenuto. Suum utriq[ue] exercitationi tempus tribuendum eſt, exemplio Sanctorum, qui utrumque ſtudium eximio cum profectu ſemper continuauerunt.

§. IV. De corporali Refectione.

I. **S**mel in die cum jejunamus, bis cæteris diebus corporalem ſumimus refectionē. Sic autem ſumi debet, ut dum reficitur corpus, mens quoque reficiatur. Et pri-mò quidem cum ſignum refectionis datur, eam eſſe vocem existima Domini Jesu vocantis te & invitantis ad prandium: cui reſpondebis, Ecce venio, Domine, gratiās tibi agens quia me dignatus eſt ad tuas epulas invitare. Tu me cibis tuis benigne paſcis, qui nec buccellam quidem panis mereor. O immensam vim benignitatis tuae, qua vilissimum ſervium, paenit dumtaxat dignum, tot bonis cumulare non cef-sas! o quanti pauperes fame pereunt, cum mihi indigniſſimo nibil deſit! Da mihi Domine operari non cibum qui perit, ſed qui permanet in vitam æternam.

II. Ducat te ad mensam neceſſitas, non concupiſcen-tia, ne ſimilis ſis jumentis infipientibus. Excita compunctionem,